

MEHMET AKİF'İN GENÇLİK DÖNEMİNE AİT BİLİNMEYEN BAZI ŞİİRLERİ VE BİR MEKTUBU

Âlim KAHRAMAN*

Mehmet Âkif'in Safahat öncesini içine alan gençlik dönemi şiirleri hakkında bugüne kadar yapılmış çalışmaların belli başlılarına baktığımızda şu şekilde bir tablo ortaya çıkmaktadır:

Şiirle meşguliyeti, "vezinsiz kafiyesiz özenme kabilinden nazım parçaları karalama"ya başladığı Fatih Merkez Rüştüyesi'nde okuduğu yıllarda (1882-1885) başlar. Baytar Mektebi'nin son iki senesinde ise hızlanır.¹ Şair, daha çok gazel tarzında yazdığı ve zamanla defterler dolduracak hacimlere ulaşmış *Safahat* öncesi olarak adlandırdığımız, klasik tarzı sürdürdüğü gençlik dönemi şiirlerini bilahare imha yoluna gitmiştir.² Buna rağmen bu dönem şiirlerinden -az da olsa- bir kısmı, ya dönemin dergi ve gazetelerinde yayımlandığı için veya başka vesilelerle bugüne intikal etmiştir.

Mehmet Âkife ait bilinen en eski tarihli şiir, kendi el yazısıyla bir *Safahat* nüshası içine yazıp imzaladığı 22 Teşrin-i evvel 1308 Perşembe (3 Kasım 1892) tarihli "Destur" başlıklı manzumedir.³

Mehmet Âkif'in şiir yayınladığı kabul edilen ilk dergi *Hazîne-i Fünûn*'dur. Bu dergide Mehmet Âkif imzasıyla yayınlanan iki şiirden "Allah'ı seversen nazarımdan güzer etme" dizesiyle başlayan gazel, derginin 16 Kânûn-i evvel 1309 (28 Aralık 1893) tarihli 25. sayısındadır. Bu tarih, şairin Halkalı Baytar ve Ziraat Mektebi'ni birincilikle bitirerek (22 Aralık 1893) "Orman ve Me'âdin ve Zirâat

* Sakarya Üniversitesi, Türk Dili Okutmanı

¹ Eşref Edib, *Mehmet Âkif*, C.I, İstanbul 1938, s. 515-524. (Nevzat Ayas'ın 14 ve 24 Ağustos 1936'da Mehmet Âkif'le Mısır Apartmanı'nda yaptığı konuşma. Konuşmanın metni için ayrıca bk.: Mehmed Ertuğrul Düzdağ, *Mehmed Âkif Hakkında Araştırmalar*, İstanbul 1987, s. 1-13)

² Eşref Edib, age, s. 155 (Âkif'in öğrencilerinden Mehmed Bey'den naklen).

³ Fevziye Abdullah Tansel, *Mehmet Akif Ersoy Hayatı ve Eserleri*, İstanbul 1991 (3.b.), s. 10-12. Tansel, halası Zeynep Hanım'ın kocası Fatih Dersî'âmlarından ve Huzûr hocası Mehmet Efendi'nin kütüphanesinde bulunan Birinci *Safahat*'ın ilk basımına ait bir nüshada tesbit ettiği bu şiirin Âkif'in varlığı bilindiği halde ele geçmemiş olan "Terci-i Bend"inin son kıtası olabileceğini belirtiyor.)

Nezâreti Beşinci Şûbe Baytar Müfettiş Muavinliği"ne atanmasından (26 Aralık 1893) iki gün sonraya rastlamaktadır. Eşref Edib, Hazîne-i Fünûn'daki Mehmet Âkif imzalı şiirlerin, aynı adla şiirler yayımlayan başka bir şaire ait olduğunu yazmıştır.⁴ Yukarıda ilk dizesini verdiğimiz gazelin daha sonra ortaya çıkan bir defterde, "Edirne Baytar Müfettişi Âkif Efendi'nin tertib etmiş olduğu gazeliyât" arasında da -ufak tefek farklarla- yer aldığı görülmüştür⁵ bu iddiayı çürütmüş oldu.

Mehmet Âkif'in gençlik dönemine ait bilinen bir başka şiiri de 2 Mart 1311 (14 Mart 1895) tarihli *Mekteb* mecmuasının 26. sayısında "Orman ve Me'âdin ve Zirâ'at Nezâret-i Âliyesi Zirâ'at Heyet-i Fenniyesinde Baytar Mehmed Âkif" imzasıyla yayımlanan "Kur'ân'a Hitab"dır.

Mehmet Âkif daha sonra, İbnülemin Mahmut Kemal'le beraber yazı kurulu içinde bulunduğu *Resimli Gazete*'de 29 Kanûn-ı sâni 1313 (10 Şubat 1898) - 10 Kânûn-i evvel 1314 (22 Aralık 1898) tarihleri arasında (nr. 61- 93) düzenli sayılabilecek şekilde, bu dönemdeki en yoğun şiir yayımlama faaliyetini gerçekleştirebilir.⁶ Araştırmacılar tarafından, şairin bu yıllarda başka yayın organlarında da şiirlerinin yayımlanmış olabileceği belirtilegelmiş ise de yukarıda yazdıklarımızın dışında yeni şiirler ortaya çıkarılmamıştır. Bazı ipuçlarını değerlendirerek yaptığımız araştırmalar sonunda Mehmet Âkif'in erken dönemine ait yeni şiirleri ve bir mektubunu Filibe'de yayımlanan *Gayret* gazetesinde tesbit ederek bugünkü yazıya çevirdik.⁷

4 Eşref Edib, *Mehmed Âkif*, C II, İstanbul 1939, s 190

5 M Kaya Bılgöçel, "Mehmet Âkif'in Resmî Hal Tercemesi, Basılmamış Bazı Mektup ve Manzûmeleri". *Ataturk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Araştırma Dergisi*, nr. 3, Erzurum 1972, s 2-33

6 Eşref Edib tarafından varlıklarına işaret edilip bir kısmı da yayımlanan bu şiirlerin (bk *Mehmed Âkif*, C II, s 196-202) tam neşri için bk Fazıl Gökçek, "Mehmet Âkif'in *Resimli Gazete*'de Yayımlanan Şiirleri I-II", *Yedi İklim*, nr. 72, 73, Mart, Nisan 1996, s 26-30, 52-63

7 Mehmet Âkif'in *Gayret* gazetesinde bazı şiirlerinin bulunduğu aşağıdaki kaynaklarda işaret edilmektedir:

a) "Mehmet Âkif'in "Safahat" Dışında Kalmış Uç Kıt'ası", Kalem haftalık kültürel, edebî, magazin dergisi, nr. 5, s 133 (5. sayının yayın tarihi tesbit edilemedi 1 sayısının yayın tarihi 30 Mayıs 1962'dir)

b) İsmail Hakkı Tevfik Okday, *Bulgaristan'da Türk Basını*, tsz. s. 85 (Her iki kaynaktan da uç kıt'a halinde verilen şiir aslında -bir beytünün eksik verildiği- yedi beyitlik bir gazeldir. İşaret edilen yerlerde *Gayret*'in adı geçmekle beraber verilen diğer bilgiler ve tarihler eksik ve hatalıdır)

Çalışmalarımızın belli bir safhasında, *Safahat*'in Prof. Dr. Omer Faruk Huyuguzel-Yrd. Doç. Dr. Rıza Bağcı-Ar. Gör. Fazıl Gökçek tarafından hazırlanarak yayımlanan baskısında *Gayret*'te şairin şiirler yayınladığına kısaca değinilmiştir. "1895 *Mekteb* ve *Maarif* dergileriyle Filibe'de çıkan *Gayret* gazetesinde şiirlerinin çıkması" ("Mehmet Âkif Ersoy'un Kronolojisi", *Safahat*, C I, İstanbul, tsz. s. III) Ancak tarih ve eser adından başka bu konuda başka bir bilgiye rastlanmamıştır

Haftalık olarak cuma günleri Filibe'de Ocak 1895'te yayımlanmaya başlayan gazetenin müdür ve muharriri Rıza'dır.⁸ O sıralar 21 yaşında olan ve Edirne'de görev yapan Mehmet Âkif, gazetenin çıkışını tebrik üzere bir mektup yazmıştır. Gazetenin 13 Kanûn-i sâni 1310 (25 Ocak 1895) tarihli 3. sayısında "Edebiyat" sütunlarında yayınlanan ve "Hazret-i muharrir!" hitabıyla başlayan mektuptan Âkif'in daha önce çıkacağına duyduğu gazetenin çıkmış olduğu haberini "Naîm Bey biraderimiz" dediği bir arkadaşından⁹ aldığını öğreniyoruz. İrticalen söylediği "*Ber devam olsun Rıza'nın himmeti*"dizesinin, içinde buldukları seneyi (h. 1312) gösteren "mücevher tarih" olduğuna aynı mecliste buldukları "şâir-i belîğü'l-makal Arif Bey"¹⁰ tarafından işaret edilir. Âkif mektubunun içine tebriklerini dile getirdiği beş beyitlik bir şiir de ilave eder.

Mektubun başındaki ifadelerden Âkif'in "Edirne Vilayeti Baytar Müfettiş Vekil"liği yanında "hâfız"lığını da belirtmiş olduğu anlaşılıyor. Mehmet Âkif'in hafızlık icazetini alması bu tarihten biraz önceye rastlamaktadır (1894)¹¹. Mektubun sonuna *Gayret'in* koyduğu açıklama Âkif'in henüz yayın dünyasında tanınmadığını gösteriyor.¹²

Gayret'in 3, 5-6, 8-9, 12-16. sayılarında yer alan ve daha sonra devam etmeyen "Edebiyat" sütunlarında Edirne'den Abbas Hâver, Rusçuk'tan Emin Fehim Efendi, Filibe'den Ragıp Bey ve Hüseyin Feridüddin Efendi, Silistre'den Sırrı Râzi ve Hafız Ahmed Rasim ile Edirne'den Süleyman Siyavuş, isimlerine rastlanan diğer kişilerdir. Ancak, bu sütunlara topluca bakınca ağırlığı hissedilen ismin Hâfız Mehmed Âkif Bey olduğu görülür. Söz konusu tebrik mektubundan sonra 31 Mart 1311'de (12 Nisan 1895) çıkan 13. sayıda Âkif'in bir "Terkîb-i

⁸ Okday, Filibe Muftusu Afyonkarahisarlı Hocaşade'nin oğlu Alı Rıza (Paşa) Hocaşade olduğunu belirttiği bu zat hakkında eserinde bazı biyografik bilgiler vermektedir (bk. age, s. 82).

⁹ Bu zat, Ahmed Naîm Bey (1872-1934) olmalı Mithat Cemal'ın "Âkif ona kırk iki sene hurmet etti" (bk. *Mehmet Âkif*, İstanbul 1939, s. 114) ifadesine dayanarak Âkif'le Ahmet Naîm Bey'in bu yıllarda tanışıyor olduklarını söyleyebiliriz.

¹⁰ Âkif'in "ana baba bir Nûriye isminde ve kendinden biraz küçük" kız kardeşinin kocası olan Ârif adında (bk. Hasan Basrı Çantay, "İbnülemin Merhumun Açıklaması", *Âkifnâme*, İstanbul 1966, s. 19), sohbet arkadaşlığı da yaptıkları (bk. Eşref Edib, *Mehmed Âkif*, C I, İstanbul 1962, 2 b., s. 285), hakkında fazla bilgimiz olmayan bir yakını varsa da, burada "şâir-i belîğü'l-makal" olarak bahsi geçen şahsın Heisekli Ârif Hikmet Bey (1839-1903) olması ihtimali daha yüksek görünüyor.

¹¹ Âkif'in hâfızlığı hakkında kaynaklarda yer alan kayıtların ikisini buraya alıyoruz: "Tahsil-ı âliyi bitirdikten sonra hâfız oldum. Fakat ondan evvel Kur'ân'ı okuya okuya gayet pıskın bir hale getirdiğim için zaten hîfz ile aramda uzun bir mesafe yoktu. Az bir muddet içinde Kur'ân'ı ezberleyiverdim" (bk. Ayas) "Mumaileyh bir taraftan da *Tabhane* medresesinde İskeçeli Hâfız İsa Efendi'nin odasına deva n ederek, hîfz-ı Kur'ân'a ve ulûm-ı Arabiyye tederrusüne çalışırdı. Hîfzı bir senede ikmal etti. Ulûm-ı Arabiyyede de tekmi-ı nusah ederek icâzet aldığı ışıttım" (bk. *Âkifnâme*, s. 20 Sabri Sozen'den naklen).

¹² Mektuptaki şıır, şairin, *Hazîne-ı Funun*'da yayımlanan ilk şıırından sonraki, yayımlandığı bilinen, ikinci şıırı olmaktadır.

Bend"i yayımlanmaya başlar ve bu uzun şiir 14 ile, görme imkanımızın olmadığı 15. sayılarda devam eder. Son olarak 16. sayıda (21 Nisan 1311/ 3 Mayıs 1895) "Ser-i Bâlin-i Cânânda" başlıklı gazeli yer alır.¹³

Mehmet Âkif'in, konularını ahlâkî, dinî, hikemî ve garâmî olarak belirttiği bu dönem şiirlerinden bahsetmeyi pek sevmediği anlaşılıyor. Eşref Edib, "Bunları toptasak da bir kitap halinde neşretsek nasıl olur?" şeklinde sorduğu sorudan Âkif'in bir hayli rahatsız olduğunu ve "Onlar oldukları yerde dursun" cevabını verdiğini belirtiyor.¹⁴ Buna sebep olarak şairin şiir zevk ve anlayışında zamanla ortaya çıkan değişme gösterilebilir. O, daha çok "gazeliyât"tan oluşan gençlik dönemi şiirlerinden sonra, kendi ifadesiyle şiirini hayatî, içtimâî mevzulara tahsis eder.¹⁵ Bu açıdan bakıldığı zaman Mısır'dan Fuad Şemsi'ye yazdığı 6 Nisan 1925 tarihli mektubundaki şu ifadeler dikkat çekicidir:

"Sana en son şiirimi gönderiyorum. Bilmem nasıl bulacaksın. Kişi düştüğü yerden kalkar. Fâ'ilâtün fâ'ilâtün derdine uğradığım hengâm-ı tufûliyyetimde meczûb idim; şimdi gördüğün vechile yine meczubâne vadilere rücû ediyorum.

¹³ Âkif'in bu döneminde büyük ölçüde etkisinde kaldığını değişik vesilelerle ve "İlk şiirlerimde birkaç şairi kendime numûne aldım: (...) Nâci'nin nazmı da pek hoşuma gitti. Adeta onu kendime meşk ettim..." gibi sözlerle (bk. Ayas) ifade ettiği Muallim Naci'nin de aynı başlığı taşıyan bir gazeli bulunmaktadır:

Ser-i Bâlin-i Cânânda

Bir zamandır oldu câsûsü'l-leyâlî gözlerin
Düşmen-i hâb etti her sâhib-hayâlî gözlerin

Devr-i çeşmânında görmem cezbeden hâlî basîr
Çok görülmez etse meczûb ehl-i hâlî gözlerin

Olmasın pek öyle mest-i lâubâlî gözlerin
Yoksa bî-hûş eyler erbâb-ı kemâlî gözlerin

Sayd-ı bî-kaydın olur 'âlî gönüller fevc fevc
İn'itâf ettikçe sayyâdü'l-e'âlî gözlerin

Subha dek hasr-ı nigâh etmez miyim? Olmuş yine
Keşfi müşkil hikmet-i mevl'e'l-mevâlî gözlerin

Dürrile sayende tezyîn eyledim bâlinini
Gözlerimden etti taktîr-i le'âlî gözlerin

İnkıtâ'-ı giryeden ümmîdi kessin merdümân
Çünkü kalmaz fitneden bir lahza hâlî gözlerin

Mu'allim Naci

(Güneş, nr.4, Eylül (?) 1884, s.146-147.)

¹⁴ Mehmed Âkif, C. II, s.194.

¹⁵ Eşref Edib, Mehmed Âkif, C.I, s.155.

Mahalle Kahvesi'ni yazan herifle, bu Hicran'ı nazm eden herifin aynı herif olduğu güç anlaşılır, değil mi?"¹⁶

Burada kısaca atıfda bulunduğumuz Mehmet Âkif'in gençlik dönemi şiirlerinin sanatkar kişiliği açısından değerlendirilmesi, şiirinin Safahat'taki mecrayı buluşuna zemin oluşturan şartların -Gayret'teki bu şiirlerinin de gözönünde bulundurulacak- incelenmesi gibi konuları yeni çalışmalara bırakarak tesbit ettiğimiz mektup ve şiirlerin metnini veriyoruz:

MEHMET ÂKİF'İN GAYRET GAZETESİNDEKİ MEKTUP VE ŞİİRLERİ

Edirne vilâyeti baytar müfettiş vekîli izzetlü hâfız Âkif Beyefendi'nin gazete-i âcizânemiz hakkında hâme-i icâzetnâme-i âlîsinden çıkan iltifatnâme-i belâgat-iltimâsıyla târih-i mücevher-i garrâsıdır:

Hazret-i muharrir!

Bir şevk-i Hüdâ-pesendâne ile neşrine ibtidâr buyurulacağı evvelce sâmi'a-nüvâz-ı mübâhâttım olan Gayret'in bu günlerde saha-i matbuâta şûle-dâr-ı kemâl olduğunu meziyyet-şinâsân-ı irfandan Naîm Bey birâderimizden istibşâr eyledim. Şu ciddî gayretinizle âlem-i İslâmı kendinize minnetdâr etmek gibi bir şanlı muvaffakiyete mazhar olabileceğinizi söylersen teşebbüs-i cemîlinizin vereceği neticenin parlaklığını nazar-ı basîretinize şimdiden arz etmiş olurum.

Mahsûl-i hâme-i hamiyetiniz olan Gayret'in ilk nüshasının mütalaasıyla tenvîr-i basîre-i vicdan eylediğim zaman azamet-i iktidârınızı kemâl-ı hayretle takdîr etmekte iken böyle ciddî bir eserin arzû-yı bekâsına âid hissiyât-ı hâlise-i fuâduma tercümân-ı sâdiku'l-beyân olan lisânım

Ber-devâm olsun Rızâ'nın himmeti

mısrâ-ı bercestesini makâm-ı irticâlde irâd ediverdi ki hem-bezm-i kemâlleri bulunduğum zevâtтан şâir-i belîğü'l-makâl Arif Bey mısra'ın sene-i hâzıra-ı kameriyeyi gösterir bir târih-i mücevher olduğunu, binâenaleyh şu ni'amü't-tesâdüf Gayret hakkında bir fâlü'l-hayr addedilmek lazım geleceğini söylediler. Mâhiyyet-i esere dâir teşrihât -ı dur u dirâza zemîn müsâid ise de kesret-i meşâgil mâni-i tatvîl olduğundan,

Âlem-i İslâmı minnetdârın etti Gayret'in
Tâ ebed tezkîre şâyandır şu ulvî himmetin

Yek-zebân-ı iftihârız zâtını takdîsde
Hak bilir hayrânıyız fikrindeki kudsiyyetin

¹⁶ Mehmet Âkif Kulliyâtı, C. IX, İstanbul, 1989, s.363.

Âferîn ey kıble-ı erbâb-ı irfân âferîn
Oldu âlem feyz-yâb-ı hâme-ı zî-kudretin

Çok zamanlar mustefîd-ı fazlın olsun ârifân
Dâimâ takdîr edilsin boyle husn-ı hizmetin

An-samîmu'l-kalb tebrîk eyliyorlar Gayret'i
T'ulâ-yı şânına ıkdâm edenler milletin

manzûme-i ihlâs-meâli ile hâtîme-nüvis-i makâl olurum. Aleyke avnullah.

GAYRET

Yalnız ism-i âlîleini tanımak şerefiyle mübâhî olduğumuz mumâileyh hâfız Âkif Beyefendi hazretlerinin gazete-i âcizîmiz hakkında ibzâl buyurdıkları şu lutf u iltifâta min-gayr-i had sûret-i mahsûsada arz-ı teşekkür eder ve ara sıra ihtilâs-ı vakt buyurdukça âsâr-ı ber-güzîde-i edebiyesiyle tezyîn-i sûtûn-ı mefharetimiz hususunda inâyet-i aliyyelerini temennî eyleriz".

(*Gayret*, nr.3, 13 Kânûn-i sâni 1310/ 25 Ocak 1895, s.2)

"Edirne baytar müfettişi şâir ve edîb-i mâhir izzetlü hâfız Mehmed Akif Beyefendi tarafından ihdâ buyrulan terkîb-ı benddir:

Terkîb-i Bend

Sâkî getir ol câmi kî âyîne-ı cândır
Ser-şâr-ı safâdır, tarab-efzâ-ı cınândır

Allah için olsun bana bir bâde yetiştir
Zîra dil-ı hayret-zedenin hâlî yamândır

Şûrîde-hayâl etti beni sâik-i sevdâ
Mecnûn gıbı derbederim bunca zamândır

Cânân beni gırdâb-ı felâkette bıraktı
Keşî-ı umîdım ise âheste-revândır

Sûfî ne bilir meydekı ulviyyet-ı zevki
Bîgânelere anda olan feyz nihândır

Rındân-ı Hudâyız nazar-ı hikmetimizde
Bir mevce-i meyde nice bin nükte

Hayrân-ı temâşâsı olur dîde-ı uşşâk
Yâ Rab bu nasıl nûr-ı latîfu'l-cereyândır

Kurban olayımı sâgarı gel bır daha doldur
Cândan geçecek, kâm alacak ân bu ândır

Mustakbeli endîşe gıbı cınnet olur mu
Bır kımseye kalmış mı cihân tâ kı cihândır

Peymâne-keř ol meygede-ı zevk ü safâda
Âzâdelik ıstersen eđer dehr-i fenâda

Bın cân ile şâhid-ı cezzâba esîriz
Zencîrde ciddiyet arar merd-ı basîriz

Dîvâne değil âkıl-ı mecnûn-nümâyız
Bîgâne değil cumle-ı esrâra habîriz

Ulvıyyetü sûrette arar bazı edânî
Varsın bızı zanneylesın anlar kı hakîriz

Haalık var ıken halka mudârâ edılır mı
Bız müntesıb-ı dergeh-ı Mevlâ-yı Kadîr'ız

Âlemleri ışrâk ederiz tal'atımızla
Arzu'l-edebın bârikıyız mıhr-i munîriz

Dervîřleriz bî-haberiz çun u çerâdan
Dergâh-ı tevekkulde yatar cemm-ı gafîriz

Bın mevce hedef olmadayız bahr-ı belâda
Mihnet-zede, gam-dîdeyiz amma kı habîriz

Şayeste midir raębete heyhât bu âlem!
Âzade-ser-i dağdağa-ı tâc-ı serîriz

İřret demidir bâdeler âmâde mi sâkî?
Bır bâde içün can verırız gerçi fakîriz

Doldur içelim aşkına rındân-ı Hüdânın
Sâlık olalım ısrine merdân-ı Hudânın

(Gayret, nr. 13, 31 Mart 1311/ 12Nisan 1895, s.4)

Merdim diyen efsürdeleri er mi sanırsın
Emvât ile ahyâyı beraber mi sanırsın

Cânân diye aklın gidiyor ey deli âşık
Kurbân olayım sen bunu dîlber mi sanırsın

Kârın mı senin atla yarış eylemek ey har ;
Sen kendini ey tilki gazanfer mi sanırsın

Hem-nâm-ı Alî olsa da bir fâide yoktur
Her askeri Haydar gibi safder mi sanırsın

Her gördüğün âdemden edersin kerem ümmîd
Feryâdına on pâre verirler mi sanırsın

Sen kendine rahm eylemiyorsun a günehkâr!
Allâh aceb merhamet eyler mi sanırsın?

Takbîl edemem dâmenini doğrusu öyle
Mîrim beni pâyindeki çâker mi sanırsın

İnsanlığa insanda fazîlettir olan dâl
Fazl ehlini âlemde muhakkar mı sanırsın

Ey mukbil-i gâfil ne içündür bu gurûrun
İkbâli bekâ feyzine mazhar mı sanırsın

Çün geçmeyecek sen dahi terk eyleyeceksin
Dünyâyı sebât eyleyecek yer mi sanırsın

İkbâli de idbârı da kalp akçeye değmez
Rahat yaşar ol kimse ki dünyaya baş eğmez

"mâba'di var"¹⁷

(*Gayret*, nr. 14, 7 Nisan 1311/19 Nisan 1895, s.4)

"Şâir-i nüzhet-perver ve edîb-i fetânet-güster izzetlü hâfız Mehmed Âkif Beyefendi tarafından ihdâ buyrulmuştur:

¹⁷ Terkîb-i bendin son bölümü göremediğimiz 15. sayıda olmalı.

Ser-i bâlin-i cânânda

Gazel

İsterse gönül dâğ-ı tahassür ile yansın
Râhat bırakın sevdiğimi uykuya kansın

Varsın uyusun, değmeyin ol şîr-i jiyana!
Yok çeşm-ı terimden yine kanlar mı boşansın

Bır nûr-ı semâvî mütecellî iken, Allah!
İnsan şu güzel çehreyi bilmem ki ne sansın

Ben mest-i harâbım bana levm eyleyen âdem
Gîsû-yi perîşânına baksın da utansın

Ey cân-ı belâ-cû ne içindir halecânın
İster mısın ol âfet-i cân şimdi uyansın¹⁸

Ey kalb! Yetişmez mı kes artık darabâtın
Darben dahi sabrım gibi pâyâne dayansın

Ey merdüm-i dîdem uyu sen Âkîf'e bakma
İsterse gönül dâğ-ı tahassür ile yansın

(*Gayret*, nr. 16, 21 Nisan 1311/ 3 Mayıs 1895, s.4)

¹⁸ Bu beyit *Kalem ve Bulgaristan'da Turk Basını*'nda yer almıyor.